

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 37

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Noul atac asupra scólelor noastre.

I.

Comisunea pentru afacerea instrucțiunii publice din parlamentul țerei noastre în săptămâna trecută a pertractat și a percurt proiectul ministerial, privitoriu la regularra salarielor învățătoresci la scólele populare din patria noastră. După-cum era de prevedut, comisunea a acceptat în toate punctele proiectul ministerial, și cu deosebire l'a acceptat în acele puncte, cari ating forțe pe aproape scólele noastre confesionale, autonomia bisericeii noastre și în linia ultimă personal pe inșiși învățătorii noștri.

Numai este deci decât cestiune de timp scurt prezentarea proiectului în parlament, care după actualele constelațiuni parlamentare nu va întâmpina nici o greutate și astfel în curënd va deveni lege, care în aplicarea sa va avé cele mai funeste urmări pentru scólele noastre confesionale.

Cine a urmărit cu atențiune politica guvernelor noastre în cele scolare dela era dualismului încóce, cine a străbătut mai ales în spiritul legilor de instrucțiune, și o spune și acum, căci cel mai mare păcat e, a tăcea vedënd, că Incurile se împing în direcțiune greșită și păgubitoare intereselor unei mari părți din locuitorii acestei țeri.

Diarul nostru a avut și ochi și și inimă în urmărirea lucrurilor, el a spus totdeauna, care e impresiunea generală a bisericeii despre legile noastre de instrucțiune, și o spune și acum, căci cel mai mare păcat e, a tăcea vedënd, că Incurile se împing în direcțiune greșită și păgubitoare intereselor unei mari părți din locuitorii acestei țeri.

Guvernul nostru are concipiat și bine stabilit un plan mare, plan după vederile actualului curent de magiarizare ingenios, și la executarea lui se lucră cu totă încordarea pe toate terenurile. Guvern, parlament, administrațiune, justiție, societatea, reuniuni private, scóla, cu un cuvânt toate sunt puse în serviciul scopului urmărit cu acest plan.

Nu se póte nega, că magiarizarea a făcut și până acum óre-cari progrese, nu se póte nega, că la ocașiuni date guvernul, partidele politice, societatea ungurescă, administrațiunea, toate au lăpădat masca și au mărturisit, că scopul e magiarizarea globului unguresc, întărirea statului prin contopirea tuturor elementelor lui în elementul unguresc.

Nu se póte nega nici aceea, că în direcțiunea indicată toți factorii decisivi lucră, din toate puterile lucră, și dacă ici-cólea mai stagnează lucrarea, acesta aparință se esplică cu considerațiuni de oportunitate,

de cari chiar nici politici unguuri nu se pot dispensa câte odată.

Prin legea, care se intenționează a se aduce, care póte pre când scriem aceste șire, bate la ușile parlamentului, ca să se mai încăldescă odată inimile tuturor deputaților fără de osebire de colorit politic și ca să-i întrunescă pe toți cu o gură și cu o inimă în giurul altariului specialei lor idei de stat, dicem, prin legea acesta suntem loviți în special noi românii în cele scolare, și lovitura egală va fi asupra greco-orientalilor, ca și asupra greco-catolicilor.

Nu simțesc lovitura unguurii, nici ca romano-catolici, nici ca evangelico-reformați, nici ca lutherani, nici ca unitari, căci lovitura e îndreptată în scopul întării elementului magiar. Nu o simțesc sași din Ardeal, căci ei încă din timpurile bune, precând la români până și preoții plătiau decuială pe séma sașilor, ei încă de pe acele timpuri au adunat fonduri cu miliónele. Ađi prelângă pozițiunea favorabilă în cele materiale, ei și-au sciut asigura prin un feliu de cumetrie, bunăvoința guvernului în toate direcțiunile.

Lovitura e îndreptată contra noastră. Acesta o a simțit și supremul nostru for legislativ arhidieceșan, sinodul nostru arhidieceșan, carele în sesiunea din anul acesta, în fața noului atac al scólelor noastre confesionale a luat pozițiune demnă de o biserică consciă de misiunea sa culturală.

Éta conclusele bisericeii în această cestiune:

1. In obiectul proiectului de lege referitoriu la regulararea salariilor învățătorilor dela scólele confesionale sinodul înainteză reprezentațiune parlamentului țerei, cerënd respingerea proiectului, care vatemă drepturile autonome ale bisericeii noastre.

2. Consistoriul se însărcinează să facă colecte în și afară de metropoliă pentru acoperirea necesităților permanente, ce se ivesc la susținerea scólelor.

3. Pentru cazul când proiectul din cestiune ar deveni lege, consistoriul se autorizează:

a) să pótă impune comunelor bisericesci repartitiuni pentru urcarea salariilor învățătoresci la suma recerută;

b) să pótă aplica măsuri disciplinare estra-ordinare contra organelor eventual renitente în această afacere;

c) să pótă folosi din fondul bisericelor sêrace și din alte fonduri arhidieceșane sumele bugetari destinate pentru bisericile sêrace, ca ajutóre estraordinare la regulararea dotațiunii învățătorilor.

FOIȚA.

Opidul Cincul-mare*).

Nu cred, că va fi fără interes, a face în legătură cu cele premerse o scurtă, forțe scurtă privire asupra frumósei comune Cincul-mare, care mai de mult era capitala „scaulului” cu același nume în „fundul regiu”, cu magistrat etc. astăđi cu o judecătórie cercuală, ér cercul pretorial al Cincului s'a desființat din — resóne politice.

Cincul-mare numără la 900 fumuri, locuitorii în preponderanță sunt s a s i. Românii, cam 240 familii, sunt împărțiți și aici în două confesiuni, căci vre-o 30—40 de familii aparțin bisericeii gr. cat.

Înainte cu 50 de ani, românii din Cincul-mare nu însemnau nimic. Câte-va familii împrașciate în partea de mēdă đti a orașului, în nisce adevărate colibi, acoperite cu paie și trestie. Două trei case mai bunifóre era lucră rar. Toți, aproape toți românii erau păstorii — slugile — sașilor și acest mod de traiu îl aflau de forțe bun, căci românul păzia la pășune vitele „stăpânului”, săpa, cosia, secera și făcea tot lucrul „stăpânului” și apoi româna, torcea cânepa, țasea pânđa, spēla hainele și făcea tot lucrul „stăpânei”; ér „stăpânul” pentru „moi Ione”, sãmēna din moșia sa proprie tómnă un loc cu

*) Sub impresiunea petrecerei reuniunii învățătoresci în Cincul-mare, corespondentul nostru face aprejerile, ce le publicăm sub titlul acesta.

grâu, primăvara un loc de cucuruz, după cules și secerat, îl ducea lui „Ion” la ușă; ér românul de-a gata și-l pune la o parte. Mai ținea apoi „stăpânul” pentru „Ion” câte un purcel „pe secrete”, îl ingrășa pe numele seu „la ghindă” apoi îi mai aducea din pădurea, liberă pe atunci, câte un car, două, de lemne și — ce îi mai trebuia lui „Ion”? căci „Maruța” aducea dela „stăpâna” adeseori, câte un șorlic, râncezală, pită, câte-o cârpă de faină, un urcioruș de oțet, o uleică de lapte, un coloaș de brânză, o gură de rachiu de căldărușă, două trei verđe trase pe băși și alte de-ale gurii, și „Ion” și „Maruța” n'aveau alte de pottit, făr, că Dumneđu se ție pe „stăpânul” „Miș”, „Hentz”, „Stipáz” ca să ne țină la bētrânețe. Și ce mai vremuri erau pe atunci! spun bētrâni. Cofa veche de vin, 2 groșițe, adevă 4 cruceri, plămădelă la rachiu, făcea cine căud și câtă voia, „hopsile” nu erau oprite ca acum, și la casa românului nu venia decât mórtea, „stăpânul” și câte odată lucră rēu: dacă stăpânul nu era om cu vađă „sghilțul” ca să prindă feciorul la cătane, să se bată cu „pămēntezu” cu „franzogu” și cu „burcușu”. Apoi de dare abia era vorba. Căți-va petaci”. Și dacă nu-i plătea nici pe aceea, ușor să scăpa. Venia Călaiu dorobanțul și îl ducea la casa orașului. Acolo în piață, era un fel de cal de lemn cu spinarea ascuțită ca muchia cuțitului, — un fel de scândură grósă, proptită pe patru picioare înalte — numit „calul de dajde”, și de ocara lumii, îl făcea de încăleca urgisitul copitos, îl lega pe el ca să stee o jumătate de đi, spre vedere publică. Dar românul cam scia, când era să-l facă „călăraș la oraș”, și să pregătea cu

de-ale gurii, de mâncat și de sorbit, și apoi ajuns odată p „calul de dajde”, își trăgea stufoșă de căciulă pe o ureche și uitându se cordiș începea a doini:

Arđă-te focul de sas
De țiar creșce-o bubă'n nas
Să nu-ți cókă, să nu-ți crepe
Pân' oi fura două epe,
Una snră, una nēgră
Să me scap de darea'ntrégă.

Și nici că-i păsa. Scia el, cine anume are să-l scape de pe cal. Tot „stăpânul” venia și plătia la „bulgheru” darea, apoi mergea și deslega pe „Jon” de pe cal și-i dicea: „meri moi „Jon” acasă, că jo am plătit pentru tine”.

— „Bine-ai făcut „stăpâne”! D-đu se te ție așa bun, cum esti, nici să nu te misci, unde ti pune să fi greu ca pétra de móră”.

— „No! nu mai mulțămi, că doar nu pe nimic am plătit, jo-ți trag la Creciun din simbrie.”

— Nu-i nimic „stăpâne”, trage că ai de unde, o fi cum đici d-ta — și apoi mai șoptind — dacă n'ar fi cum sciu eu. Ear ce scia „Jon” spunea cântând, când mergea către casă:

De sárac, slugă me bag.
Stăpânele tóte-mi plac.
Stăpâni simbria-mi trag;
Dar stăpânele's cuminte
Că dau simbria'nainte.
(Va urma).

presa Europei spre a publica multe despre România și Grecia și a face o comparațiune între ele. Ambele state apăsă în același interval de timp dela urcarea pe tronul Greciei alui George și urcarea principelui Carol pe tronul principatelor Valachiei și Moldovei, sau desvoltat. Dar comparațiunea nu este în favoarea Greciei. Intre multe altele publicăm următorul mic articol al „Gazetei Generale” din München și îl recomandăm spre studiere, nu linguiștorilor regelui și guvernului dlui Tricupis, nici celor ce astéptă să capete posturi și decorațiuni pentru linguișirile lor, ci grecilor independenți, acelor greci, cari trăesc prin munca lor și cari sunt în stare să judece drept și să simtă ca patrioți.

Astăzi, scrie „Gazeta de München” în Nr. seu dela 30 Octobru, este nimerit a se face o comparațiune între aceste două state ce se dispută, cari au multe asemănări în desvoltarea și istoria lor. Dl Tricupis ar fi făcut mai bine să nu atragă atențiunea Europei asupra compatrioților sei. Deși Grecia s'a făcut independentă în împregiurări cu mult mai favorabile, România a lăsat-o mult în dărăt. Și urmază cu amărăciune a face paralela între Grecia și România pe baza unui articol publicat de „Independence Roumaine”, pe care „Ephemeris” l'a publicat în traducere. Paralelismul din nefericire este așa de esact și se basedă pe fapte și pe cifre nemilose, în cât ori ce grec cu dor de patria lui plécă capul cu durere, blăstâmând pe acei bărbați politici cari au adus patria la așa o umilință și anatemișază pe acela, care a ocupat președința consiliului de ministrii în ultimii deșce ani și cărui exclusivamente se datoresce lipsa de astăzi și înjosirea Greciei”.

Și opinia publică din Marea-Britanie începe a-și îndrepta atențiunea asupra raporturilor din Marea-Négră, aduse ér în desbatere de presa rusescă.

În adevăr, cestiunea strimtorilor și tot ce e în legătură cu ea a atins în totdeauna și atinge și acum forțe de aprópe și pe Englitera.

O corespondență din Yalta a diariului „Standard” dá, așa dar informațiuni vrednice de luare aminte asupra creșterii enorme a flotei rusesci din Marea Négră. Aménunțele acestor informații sunt prea numérose: e destul însé a se constata că flota de răsboiu rusescă din Marea Négră póte să înșire nu mai puțin de 77 vapóre, dintre care șase mari vase de răsboiu de cea mai nouă construcție, 18 canoniere, 12 torpilor, etc.

O deosebită atenție dá flota rusescă exercițiilor de uscat. Acum câți-va ani s'au făcut nese interesante manevre de acest feliu pe țermul din apropierea Sevastopolului. Resultatele, la care s'au ajuns au fost însemnate:

Operațiunea s'a început la 7 óre séra. În decurs de 4 óre trei bataliône fură debarcate, gata de luptă. După alte patru óre, șapte bataliône, cu artilerie, și preste șase-spredece óre, adecă în ziua următoare la 1 óră după améđi, era debarcat un întreg corp de expediție de 20,000 de ómeni.

Situația țermului de la gura Kiliei și până la Bosfor, — adaugă corespondența diariului englez, — ar permite o astfel de încercare de debarcare, mai ales că fortificațiile pe tótă acea întindere sunt destul de neînsemnate.

Scopul unei astfel de operațiuni ar putea fi mai întâiu a se tăia linia ferată de la Constantinopol la Ciataldia și a se isola astfel pe deplin și cu o singură lovitură capitala Turciei.

Cestiunile acestea se discută actualmente forțe mult și fresce, mai mult de cât ori unde la Constantinopol.

Se dice, că sultanul din esaminarea diferitelor proiecte de fortificație, cari i s'au supus în timpul din urmă, a dobândit convingerea, că apărarea Constantinopolei din partea despre uscat ar fi cu neputință fără spriginul Bulgariei. Acéstă convingere ar fi contribuit mult la luarea cunoscutei atitudini binevoitoare a sultanului față de Bulgaria. Buna înțelegere cu acéstă țără se dovedesce nu numai de dorit din punct de vedere politic, ci și necesară din punct de vedere strategic.

De aceea la Constantinopol se și continuă a se face tot posibilul pentru păstrarea acestei bune înțelegeri. Dovadă despre acéstă e audiența prietenoasă pe care sultanul a acordat-ó ér, nu de mult, agentul Bulgariei, dlui Dimitrov, pe care la primit imediat în urma ambasadorilor Rusiei și Franciei

Fostul ministru președinte al Italiei, dl Crispi, s'a rostit, într-o convorbire, pe care a avut-o cu un diarist american și care o găsim reproducută în cele mai multe diare străine, într'un chip vrednic de remarcă asupra Franciei, a alianței întreită și asupra vaticanului.

Ca și cu alte ocașii, dl Crispi a protestat în po-triva aserțiunii, că ar fi un dușman al Franciei. Ca democrat el nu póte uri nici un popor, chiar când patria lui ar fi în răsboiu cu el. Francia a fost

aceea care a supărat pe vecina sa Italia încă înainte de închieerea alianței întreită, cu tot feliu de vecșățiuni vamale. Italia cu tóte acestea și cu tóte că Francia continuă a i face răsboiu economic, nu doresce nimic mai mult decât a vedé restabilite vechile relații prietenesci cu Francia. Dar Francia e protecționistă și are mulți ómeni ca Méline, cari nu voesc să scie nimic despre o împăcare.

Italia n'are nici un motiv de a dori răsboiul, n'are nici motive de cértă, nici nu aspiră la cuceriri.

În ce privesce alianța întreită, dl Crispi a fost ceva mai rezervat. El numai e acum la putere, — a dis, — și nici nu doresce să fie. De aceea ađi nu i mai stă la dispoziție materialul necesar, ca să se póta rosti o hotărîre.

Reinoirea tratatului au asigurat Italiei unele avantagii comerciale, după-ce suferise greu sub alianța întreită. Tratatul există, dar Rudini a făcut-o mare greșală reinoidu-l cu patru-spredece luni mai înainte d'a fi fost, necesar. Acum va dura șese ani și nu va pute fi nimicit decât cu puterea armelor.

Italia și-a redus acum îndestul puterea militară.

În ce privesce raporturile Italiei cu Vaticanul, dl Crispi a dis, că primul pas pentru împăcare trebuie să pornéscă din Vatican; Italia de altfel nu va putea trece preste concesiile deja făcute. Nu se póte face altceva, decât a se recunóște autoritatea Papei asupra afacerilor curat bisericesci. Dar pentru biserică se pare că nu acesta e lucrul principal.

Bisericiei îi place încă prea mult stăpânirea lumescă. Și ađi, pentru-ca să dobândéscă prietenia Țarului, ar fi gata să jertféscă pe polonezi.

Apropierea Papei de republica francesă din punct de vedere bisericesc e o mare greșală. Tótă ostene-la papei în acéstă direcție e zadarnică.

Proiectul de lege

presentat în camera României, de dl ministru T. Ionescu, asupra clerului mirean și seminarelor.

(Incheiere.)

Capitolul III.

Despre seminare.

Art. 19 — Instrucțiunea personalului clerical inferior se dá numai în seminare.

Seminariul cuprinde un curs complet de 8 ani împărțit în cursul inferior de 3 ani și cursul superior de 5 ani.

Vor fi în România deocamdată 2 seminare cu curs inferior și anume la Roman și curtea de Argeș și 2 cu curs superior la Iași și la București.

Art. 20 — Materiile ce se predau în seminare vor fi: limba română, limba latină, limba elenă, limba francesă sau germană, istoria, geografia, matematica, științele fizice și naturale, noțiuni de agronomie, horticultura și viticultura, noțiuni de medicină populară și veterinară, filosofia, pedagogia, istoria sacră, istoria bisericescă, confesiunea ortodoxă, teologia dogmatică, morală și pastorală, dreptul canonic, omiletica, leturgica, eșegesa și patrologia, mușica vocală și bisericescă, desenul, lucrul manual, gimnastica și jocurile gimnastice.

Programul seminarelor se va alcătui ca și programul celorlalte școli secundare, luându-se și avisul facultății de teologie.

Pe lângă fiecare seminar cu curs superior va fi și o școlă de aplicare, dirésă de către profesorul de pedagogie, care pentru acéstă îndatorire va fi retribuit cu o diurnă egală cu leafa unui institutor.

Art. 21 — Pe lângă absolvenții cursului inferior al seminarelor se vor putea primi în cursul superior, și numai pentru locurile pe care nu le vor putea umplea, absolvenții ai unui curs secundar în urma unui esamen al cărui program se va determina prin regulament.

Art. 22 — Scolarii seminarelor nu pot trece la liceu sau la alte școli secundare, nici a se presenta la bacalaureat.

Diploma de absolvire a seminariului, care se va da în urma unui esamen general, ale cărui condițiuni se vor determina prin regulament, nu deschide nici o funcțiune publică afară de aceea de membru al corpului didactic, pe care absolventul seminarist o va putea căpăta în limitele ce se vor statua prin legile instrucțiunii publice.

Art. 23 — Directorul fie cărui seminar va fi un cleric. Inspecțiunea seminarelor se va face de către ministrul cultelor și de către episcopul respectiv.

Art. 24 — Numirea și disciplina corpului didactic al seminarelor se vor regula de legea asupra învățământului secundar.

Regulamentul de punere în aplicare al acestei legi va ficsa numărul profesorilor și órelor de lucru luând drept normă ceea ce se va statua și pentru profesorii celorlalte școli secundare.

A t. 25 — Seminaristii se vor primi dintre absolvenții claselor primare în urma unui concurs, ale cărui condițiuni se vor determina printr'un regulament.

Seminariștii vor fi interni, bursieri și solvenți.

Art. 26 — Seminaristii de la seminarele ce se desființază pe ziua de 1 Septembrie 1893 vor fi trecuți la seminarele ce rămân în clasele respective.

Art. 27 — Ministrul cultelor este autorizat, dacă va crede cu cale să trecă din oficiu la o altă catedră din învățământ pe profesorii provisorii sau definitivi a seminarelor ce se desființază.

Capitolul IV.

Intreținerea parochiilor.

Art. 28 — În parochiile urbane fiecare paroch priméscă o léfă de două sute lei pe lună, dacă este licențiat sau doctor în teologie, una sută lei pe lună dacă este absolvent al seminariului complet; șase deșce lei pe lună dacă este absolvent al seminariului de grad inferior și patru-deșce lei pe lună dacă este preot supra numărar. În aceleași parochii diaconul priméscă una sută lei pe lună, cântărețul lei cinci-deșce și paracliserul lei trei-zeci pe lună.

În parochiile rurale parochul priméscă lei opt-deșce pe lună, dacă are seminariul complet; cinci-deșce lei dacă nu are de cât seminariul inferior și două-deșce și cinci de lei dacă este supranumérar.

În aceleași parochii cântărețul are două-deșce lei pe lună.

În parochiile, cari nu au pământ, parochul, preotul supra numărar și cântărețul priméscă un spor de 25 lei la sută asupra remunerariilor de mai sus.

Preoții de la mănăstirile de maici vor primi léfă unui paroch rural, ér supranumerarii de la aceste mănăstiri, léfă unui supra numărar de parochie rurală.

Preoții și diaconii de la metropoli și episcopii vor primi aceleași lefuri ca și parochii și diaconii urbani.

Diaconii supranumérari se asimiléză preoților supranumérari.

Preoții și diaconii de la bisericile care se întrețin din fonduri particulare vor primi cel puțin lefurile prevédute în legea de față.

Art. 29 — După deșce ani de funcționare de la promulgarea prezentei legi, parochul are dreptul la o sporire de léfă de două-deșce la sută, după alți zece ani la o sporire de léfă de alți două-zeci la sută.

Art. 30 — Legea pensiunilor se va aplica și parochilor, diaconilor și preoților supra numărari cu deosebire, că anii serviți nu se vor numéra de cât de la data punerii în aplicare a acestei legi și că parochul, diaconul și preotul supranumerar nu vor putea valora drepturile lor la pensione de cât la vârsta de 70 ani sau mai înainte dacă se va constata, că din infirmități incurabile nu mai pot continua serviciul lor.

Pentru preoții și diaconii ađi întreținuți de stat se vor adăoga și anii serviți înainte de punerea în aplicare a acestei legi și în cursul cărora li s'au făcut reșineri conform legii pensiunilor.

Art. 31 — Deosebit de lefurile ficsate prin prezenta lege, parochul și supranumérarii se vor bucura de veniturile epitrahilului, oprit fiind de a cere tacse mai mari de cât cele ce se vor ficsa prin regulamentul de aplicare a acestei legi.

La parochiile urbane, reședințe de județe, tacsele se vor spori cu 50%.

Produsul acestor tacse se va împărți astfel:

$\frac{3}{4}$ de o potrivă parochului și supra-numérarilor și $\frac{1}{4}$ cântărețului și paracliserului.

Art. 32 — Pentru întreținerea bisericii în parochiile urbane vor fi cel puțin 20 lei pe lună de biserică, în cele rurale cel puțin zece lei pe lună de biserică.

Art. 33 — Pământurile bisericilor rurale se vor despărți de ale locuitorilor și se vor arenda prin licitație de către epitropiile parochiilor.

Produsul arendei se va împărți personalului clerical: $\frac{3}{4}$ parochului și supranumérarilor din parochie și $\frac{1}{4}$ cântărețului.

Art. 34 — Bisericile, care au venituri proprii vor trebui se întrebuințeze acele venituri pentru plata personalului conform legii de față sub controlul primăriilor respective.

Dacă acele venituri prisosesc, prisosul se va face fond destinat numai la repararea și întreținerea bisericii sau a celorlalte așezăminte de binefacere și cultură deja întemeiate de acele biserici.

Nici o altă destinațiune nu se va putea da fondului fără autorizarea ministerului cultelor.

Art. 35 — Bisericile sunt persoane juridice.

Averile lor se administreză de epitropii conform actelor de donațiune și testamentelor și sub controlul primăriilor respective.

Bisericile ale căror venituri vor fi suficiente spre a acoperi cheltuielile prevédute în acéstă lege nu vor mai primi plată pentru pesonal sau material, nici de la stat, nici de la comună.

Art. 36 — În parochiile urbane plata personalului clerical și a întreținerii bisericilor cade în sarcina comunelor.

Sumele necesare pentru acest sfârșit se vor înscrie din oficiu în bugetele comunelor.

Plata se va face prin epitropiile parochiilor cărora comunele vor remite sumele necesare în rate trimestriale.

Comuna, care va întârđia cu plata unei rate trimestriale va perde dreptul de a face dēnsa plata către epitropii.

În acest cas sumele necesare se vor înscrie din oficiu în bugetul comunei și vor fi vērșate statului, care le va preda epitropiilor parochiilor.

Statul înscrie în bugetul ministerului cultelor o subvenție de lei 600,000 pe an, care se va împărți comunelor urbane în proporție cu numărul parochiilor lor.

Art. 47 — În parochiile rurale plata personalului clerical se face de ministerul cultelor. Intreținerea bisericilor însă este în sarcina comunelor.

Plata se va face prin epitropiile parochiilor cărora ministerul cultelor va remite sumele necesare.

Art. 38 — Pentru acoperirea acestor cheltuieli se înființează o taasă de patru lei pe an asupra tuturor contribuabililor de rînd ortodocs din comunele rurale.

Art. 39 — Intreținerea personalului și a bisericilor prevăzute în art. 1 alin. 3 va fi în sarcina statului.

Dispoziții diverse.

Art. 40 — Un regulament va determina modul de aplicare al acestei legi.

Art. 41 — Tote legile și regulamentele contrare legii de față sunt și rămân abrogate.

Art. 42 — Personalul din direcțiunea cultelor a ministerului cultelor va putea fi sporit pe cale bugetară preste prevederile legii de organizare a acestui minister.

Inspectorii eclesiastice se vor înființa pe lângă acest minister tot pe calea bugetară.

Un regulament va determina condițiile de admitere și atribuțiunile lor.

Art. 43 — Această lege se va pune în aplicare la 1 Aprilie 1894, afară de partea relativă la chirotoniri, care se va aplica o dată cu promulgarea legii și de partea relativă la seminare care se va pune în aplicare la 1 Septembrie 1893.

Până atunci se vor alcătui programele seminariilor și se vor adapta localurile.

Art. 44 — Ministerul instrucțiunii publice este autorizat în limitele creditelor acordate pentru seminare în bugetul anului 1893—94 să aplice dispozițiunile din această lege relative la seminare.

Varietăți.

* (Promoțiune). În 17 Decembre n. a. c. a fost promovată la universitatea din Budapesta, de doctor în științele iuridice, dl Ioan Marciac din Alba Iulia.

* (Duel). În 23 l. c. s'a întâmplat în Budapesta un duel între dl deputat N. Șerban și vice-comitele Kapocsányi Mor. Ansa la acest duel a dat cunoscuta esprimare alui Kapocsányi, că el se va prezenta în adunările comitatense cu „kutya-korbács” la ce dl Șerban a răspuns, că gârbaciul se va răsfrainge pe spatele lui, prin ceea-ce vice-comitele sau simțit vătămât și a provocat pe dl Șerban. D-nul Șerban a primit o tăietură la cap și Kapocsányi două plesuri la mână.

* (Dșora Agata Bârsescu în Cernăuți.) Dșora Agata Bârsescu a petrecut mai mult timp în Cernăuți, unde a jucat ca „Hero”, „Maria Stuart” etc. etc. Cât timp a petrecut acolo a fost obiectul celor mai însuflețite ovațiuni, mai vîrtos din partea studenților români.

* (Alegere de metropolit) Cetim în „Unirea”: Suntem informați din izvor foarte sigur, că Majestatea Sa împăratul și regele apostolic, cu prealnalta hotărîre din 12 Novembre a. c. a conces, ca completarea scaunului metropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș să se facă prin alegere după modalitatea observată cu ocaziunea alegerii tericului metropolit Dr Ioan Vancea din 1868. Preaveneratul ordinarizat metropolitan a fost deja incunosciintat despre această, și acum au să se statorască numai formalitățile alegerii.

* (Investitura episcopului de Roman.) După alegerea săvîrșită s'a supus decretul semnăturii Maj. Sale regelui, care a confirmat alegerea. Duminecă 13 Decembre, s'a făcut la palat investitura noului episcop de Roman. Inaltul cler făcînd parte la sinod, birourile ambelor adunări legiuitorie dl prim-președinte și procuror general al înaltei curți de casațiune, d-nii președinte și procuror al înaltei curți de compturi, dl primariu al capitalei, dl gl general comandant al corpului II de armată cu șefi de corpuri din capitală, dl secretar general al ministerului cultelor și dl director al cultelor se aflau la orele 11 și jumătate dimineța la palat, în ținută de ceremonie.

La orele 11 două trăsuri regale au luat de la metropolie pe I. P. S. S. metropolitul Primat și al Moldovei, precum și pe episcopul nou ales, și i-a condus la palat, însoțiți de o escortă de 4 plutone de cavalerie.

După-ce înalții prelați au fost introduși în sala tronului, Majest. Sa regele a făcut intrarea Sa în această sală suindu-se pe tron. Episcopul nou ales a fost condus până în fața tronului, unde archidiaconul metropolitanului Moldovei l'a îmbrăcat cu mantia; ér I. P. S. metropolitul Moldovei a remis Maj. S. regelui, toiagul și a recomandat pe noul ales.

Maj. Sa regele a înmănat alesului toiagul episcopal.

P. S. Sa Inocenție a mulțamit.

După săvîrșirea ceremoniei de investitură Maj. Sa regele s'a retras. I. P. S. L., metropolii cu P. S. episcopul investit au fost reconduși la metropolie în aceeași ordine și cu același ceremonial. Dl

ministru al cultelor a luat loc în trăsura împreună cu P. S. episcopul Inocenție.

Pe tot parcursul cortegiului au sunat clopotele tuturor bisericilor. După ceremonie delegatul ministerului instrucțiunii publice și reprezentantul metropolitului Moldovei au însoțit pe noul episcop la Roman, pentru al instala în diecesa lui.

* (Studenții din România.) Asociația generală a studenților din România secția București, a ținut ședința Duminecă, 13 Decembre ora 1 p. m. la Universitate. D. Mircea G. Petrescu a vorbit despre „Mișcarea națională”. Apoi s'a proces la alegerea comitetului pe anul curent.

* Studenții de la școlile superioare din Paris vor serba în mod imponent aniversarea zilei de naștere a 70-a a lui Pasteur. Serbarea se ține ași în 27 la Serbona. La ea sunt invitați Carnot, ministrii și alte notabilități. Vor fi apoi reprezentate universitățile, atât cele din Franța, cât și multe din străinătate. Președintele academiei de științe Abbadie, va prezenta lui Pasteur o medalie comemorativă de aur, pe o parte cu figura lui Pasteur, pe cealaltă cu inscripția: „Lui Pasteur, la ziua sa de naștere a 70-a — omenimea și știința recunoscătoare, Decembre 27, 1892.” Se vor ține mai multe discursuri.

* (Alegerile municipale în comitatul Bihariei.) La alegerile municipale dintre 150 de membri aleși abia au reușit 26 membri de români.

* (Postal.) Direcțiunea postală-telegrafică din Cluș escrie concurs pentru ocuparea postului de magistrul postal clasa a II a Miercurea (comit. Sibiu) cu salariu de 670 fl., 85 fl pausal de cancelarie, 120 fl., pentru inmanuare și 10% din venitul brut al telegrafiei. Concurenții au a și inainta cererile în decurs de 3 săptămâni

* (Continuarea anchetei în afacerea Panama). Comisiunea de anchetă a ascultat în 22 Decembre pe dl Floquet, care a repetat, că acușățiunile ce se aduc contra lui sunt cu totul false. El nu a primit nici odată bani dela Panama pentru fondurile secrete ale ministerului, nici pentru orice alt obiect. D. Floquet a adăogat, că fiind ministru, el urmărise mai de aproape distribuirea fondurilor pentru publicitate la ore-care diare, nu din punctul de vedere comercial, care nu-l privea de loc, dar din punctul de vedere politic, ce interesa statul. Această declarațiune a fost foarte remarcată. Se asigură că nici o cerere de urmărire nu va fi depusă la cameră.

Dl Andrieux a depus, că a văzut la dl Cornelius Herz un document ce conținea numele a 104 deputați, cărora li s'a distribuit 1,350,000 franci, dar nu are nici o probă relativă la acest fapt; veracitatea dlui de Reinach îi devenise suspectă. D. Andrieux a adăogat, că el voia să repare nedreptatea făcută dlui Floquet Dl Cottu a declarat, că d-nul de Reinach îi dîsesse că dl Floquet cerea, 750,000 franci pentru luptele politice, dar că n'a putut să vadă pe dl Floquet. Cu toate acestea, el consimțise să plătescă această sumă. Dl Cottu adăogase că acesta era o escrocherie, pentru-că cuitanța dîcea că suma era dată pentru publicitate. Mai târziu dl Cottu ceruse rambursarea sumei.

„La Petite Republique organul d-lui Goblet, citază un decret al d-lui Grévy, din care reiese că în 1887, când dl Rouvier luase presiidenția cabinetului, fondurile secrete erau de 1,800,000 franci.

Dl Yves Guyot, chemat de comisiunea de anchetă relativ la declarațiile ce a făcut, a refuzat să dea deslușiri dîcînd, că aceste convorbiri au fost denaturate de un spion și că el nu voesce să dea curs manoperilor ce tind a amesteca numele d-lui Carnot în afacerea Panama.

Dl Cafareli, deputat, a afirmat a fi audît vorbele d-lui Yves Guyot, că d-l Carnot ar cunosce numele tuturor deputaților compromiși în afacerea Panama.

Se svonesce că deputații boulangiști, d-nii Naquet, Saint-Martin, Laquerre și Laur vor fi urmăriți.

Bibliografie.

Cu începutul anului nou 1893, va apăre în Gherla, în 1 și 15 a fie cărei luni, „Lumea literară”, fîiă beletristică științifică-literară cu ilustrațiuni. Redactor: George Simu (M. Gheja, p. u. M. Ludoș). Editor: A. Todoran (Gherla). Nrul prim a apărut, și s'e trimite or. cui de probă. Prețul abonamentului pe an 4 fl. pe 1/2 an 2 fl. pe 1/4 an 1 florin v. a.

1001 Nuvele. — Această publicație, a cărei apariție am anunțat-o, a ajuns deja la fascicula a 4 a și continuă a apăre de două ori pe săptămână. A dat până acum nuvelele: *Răsboiul de Zola*, *Iustin și Iustina* de Richebourg, *Crime misterioase* de Jean Richepin, *Secretul morariului*, de A. Daudet, *O nebună* de Guy de Maupassant, *Insula Șerpilor* de Carmen Sylva, și va continua a da nuvele tot nouă și alese

din toate literaturile. Incepînd cu fascicula a 4 a 1001 de nuvele au început a da ca adaus scrierea de senzație *O Ecsilată* (ultimele evenimente din familia regală română) de Pierre Loti și în curînd (după sprigin) va începe a da, tot ca adaus, o copertă cuprinđînd varietăți, curiosități de actualitate și științifice, glume, petreceri din cele mai îngrijite.

Abonamentul pentru o serie (20 de côle) este numai de 1 fl. la tipografia Luptei în București.

— „Candela” fîiă bisericească-literară a apărut Nr. 12 cu următorii cuprins:

Despre cele mai insēmuate liturgie ale bisericilor orientale, mai ales cu privire la cele ce's întrebuințate în timpul de față în biserica ortodocsă. Cuvîntare despre pismă. Cuvîntare ținută la sântirea bisericeii din Straja în anul 1877 de protopr. Dimitrie Onciul. Cuvînt ținut la sântirea școlei din Voroneț de I. Zavadovschi. Cronică.

Mulțamită publică.

Pentru crearea unui fond, din ale cărui interese să se potă salaria învătătorii școlei gr. orient. române din comuna Tilișca, am primit următoarele contribuiri benevole dela d-nii:

1. Ioan Iosof, inspector revisor la „Naționala” societate de asigurare în București, ca colectant contribuind următorii domni:

Ioan Iosof 50 lei, Dorotea Iosof 30 lei, Fani Iosof 20 lei, F. Libros 2 lei, A. B. Dancovits 10 lei, N. Ionescu 5 lei, Alesandru Lupascu 40 lei, Ioan Manliu 20 lei, Dimitrie Filitis 40 lei, C. D. Drujan 10 lei, D. N. Alessiu 2 lei, Ales. Bălaban 10 lei, Major A. Fănuță 30 lei, I. P. Dumitrescu 20 lei, St. Iliescu 5 lei, L. Bistrițen 3 lei, I. Muntean 3 lei, St. Beck 10 lei, A. Cohn 10 lei, G. Goțifidi 5 lei, Dr. Popovici 5 lei, G. Șerbănescu 10 lei, B. Șerbănescu 5 lei, F. Bădescu 5 lei, E. Lazar 2 lei, A. Hențescu 10 lei, I. Călniceanu 20 lei, L. Rîmniceanu 10 lei, G. Cordea 5 lei, I. Constandin 5 lei, P. Zănescu 5 lei, E. Săvuleanu 5 lei, N. Caradia 5 lei, I. Popescu 5 lei, I. Vlădescu 10 lei, A. Rosenblüth 10 lei, I. A. Protopopescu 5 lei, I. Ioanid 5 lei, A. Negreanu 20 lei, P. Stanciu 10 lei, M. D. Papadopol 20 lei, G. Părvulescu 20 lei, Walter 5 lei, D. Iliescu 5 lei, M. Juster 6 lei, A. Anastasiu 20 lei, M. David, 3 lei, M. Herscovici 3 lei, Simonovici 4 lei, N. Cîncu 20 lei, C. A. Vidrașcu 40 lei, S. Florias 6 lei, N. Lupescu 10 lei, I. Gelțu 10 lei, P. Andronescu 10 lei. Suma 664 lei.

2. Dl Dionisie Iosof, inginer-silvic în R. Vâlcea, ca colectant contribuind următorii domni:

Const. Herescu, prefect de Vâlcea 20 lei, P. Săltea, proprietar 5 lei, G. Șerbănescu, com. 5 lei, E. Tomas, farmacist 5 lei, Dr. Sabin 5 lei, St. Cetățianu, inginer 5 lei, I. D. Ionescu inginer silvic 5 lei, G. Teodorini, arîndator 5 lei, N. Georgescu, inginer-silvic 4 lei, G. Demarat, proprietar în C. de Argeș 5 lei, I. Ionescu, com. 5 lei, M. Muntean com. 2 lei 50 bani, Pand Ionescu, com. 2 lei, Dim. Șogor, com. 2 lei, Al. Alesandrescu, jud. 2 lei, Ioan T. Dobrescu, prof. 1 leu, N. G. Popovici, inspector-silvic 5 lei, Dionisie Iosof, inginer-silvic 24 lei — Sumă 107 lei 50 bani.

3. Dl Dimitrie Hanciu, comerciant în R. Vâlcea ca colectant, contribuind următorii domni:

Ales Predovicu, curelariu 5 lei, Constant. D. Poppa, tabăcar 1 fl. Ioan I. Simiean 2 fl., N. I. Simiean 5 lei, D. I. Simiean 2 fl., O. I. Simiean 2 fl., P. Ir. Herța 5 lei, Vas Roman, curelariu 1 fl., Nic. Moisin, timplariu 2 fl., Dim. N. Simiean 1 fl., Dim. Oprescu 1 fl., I. Hanciu 5 lei, Nic. Hanciu 5 lei, Dim Hanciu 5 lei, Constantin Hanciu 5 lei, Nicol. Stefla 5 lei. Suma 40 lei și 12 fl.

4. Domnul Vasilie Mossora, amplotat al firm. „Valler et Hartmann” în Galați, ca colectant contribuind următorii domni:

Vas. Mossora 10 lei, Rom. Ioanascu 2 lei, N. G. Nicolau, R. Sărat 2 lei, Nic. Purcărea, Galați 3 lei, Gligore 2 lei, C. N. Vasilescu 1 leu, I. Grama 2 lei, D. Matheiu 1 leu, G. I. Costafor 1 leu, St. Pavulescu 2 lei, E. Mira 2 lei, Botez 1 leu, F. Moser 2 lei, R. Schapira 1 leu 50 bani, F. Stalski 1 leu, Miscovici 1 leu, Stalski și Cossuto 1 leu, Cossuto și Stalski 1 leu, Koulpy 2 lei, N. N. 50 bani, D. Gal 1 leu, C. Susnea 1 leu, N. Sefteriu 50 bani, Ales. Iosof Brăila 5 lei, Nic. Coman 2 lei, G. Stanea 1 leu, G. Bârsan 2 lei, I. Sporea 3 lei, I. Dragomirescu 2 lei, A. N. Cioca 1 leu Suma 57 lei 50 bani.

Pentru aceste oferte generoase primescă on. dni colectanți și donatori cea mai profundă mulțamită. Tilișca în 8/20 Decembre 1892.

Dięcțiunea școlară
Petru Iuga,
paroch și director.

Loterie.

Sămbătă, 24 Decembre, 1892.

Budapesta: 6 15 27 52 41

Nr. 479/1892.

[247] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei Luncoiul de jos, de clasa a treia, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 425 fl. v. a.

Concurenții au a-și însinua cere- rile, instruite conform normelor din

vigóre, în termenul deschis subsemna- tului oficiu protopopesc.

În conțelegere cu comitetul parohial oficial protopresbiteral gr. or. al Za- randului.

Brad, 20 Novembre, 1892.

Vasiliiu Damian, protopresbiter.

Nr. 447.

[248] 2-3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa a treia din comuna Grohot, se es- criu concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 409 fl. 58 cr.

Concurenții au a-și însinua cere- rile, instruite conform normelor din vigóre în termenul deschis subsemna- tului oficiu protopopesc.

În conțelegere cu comitetul pa- rochial, oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarándului.

Brad, la 20 Novembre, 1892.

Vasiliiu Damian, protopresbiter.

Nr. 1072/892

[246] 3-3

Edict.

În sensul grațioasei decisiuni con- sistoriale din 16 Decembre a 1886

Nr. 6753 B. Maria G. Mitoc din Scheiu în Brașov, carea aprópe de 7 ani a părăsit Brașovul și cu necre- dință pe soțul ei legitim Neculae V. Fulga, se citéză a se presenta în ter- min de 6 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român“ la subscrisul oficiu, căci la din con- tră se va pertracta și decide cauza ei matrimonială și în absența ei.

Brașov, în 5 Decembre, v. 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. din tractul Brașovului.

Ioan Petric, protopresbiter.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobře 1892.

Table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Budapesta, gara de vest - Rușava - Vercerova, Budapesta - Arad - Teiuș, Murăș-Ludoș - Bistrița, Simeria (Piski) - Petroșeni - Lupeni, Arad - Timișóra, Ghiriș - Turda, Sighișórá - Odorheiu, Careii-mare - Zelău, Copșa-mică - Sibiiu - Avrig - Făgăraș, Cucerdea - Oșorheiu - Reg. sás., Simeria (Piski) - Hunedóra, Brașov - Zerneșci, Brașov - Chezdi-Oșorheiu. Each section contains a table of train schedules with columns for train type, time, and stations.

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă órele de nópte